

ضایعات میلیاردي کشاورزي تهديد امنيت غذايي در تحریم/ هدر رفت سالانه ۹.۳میلیارد مترمکعب آب با دورریز کشاورزي

بر اساس آمار سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) رتبه نخست هدر رفت ضایعات محصولات میوه و تره بار به ایران اختصاص دارد. این سازمان میزان ضایعات محصولات کشاورزی در ایران را ۳۰درصد اعلام کرده است به این معنا که از حدود ۱۱۷میلیون تن تولیدات محصولات کشاورزی در ایران سالانه ۳۰ میلیون تن آن در هنگام و پس از برداشت از بین می‌رود! این حجم از هدر رفت محصولات کشاورزی قابل پذیرش نیست، اما اکنون که تحریم ها فشار بر اقتصاد کشور را افزایش داده است کاهش ضایعات کشاورزی برای حفظ امنیت غذایی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. اما چه باید کرد؟

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی؛ و به نقل از اقتصاد آنلاین، برآورد وزارت جهاد کشاورزی نشان می‌دهد ضایعات بخش کشاورزی و موادغذایی سالانه به طور تقریبی می‌تواند بین ۱۶ تا ۱۸ میلیون نفر را سیر کند. در جهان حداقل ۸۶ کشور با جمعیت زیر ۱۸ میلیون

نفر وجود دارد که ضایعات کشاورزی ایران می‌تواند پاسخگوی نیاز غذایی آن‌ها یا حتی بیش از نیازشان باشد از جمله این کشورها هلند با جمعیت کمی بیش از ۱۷ میلیون نفر، سوئد با جمعیت ۱۰ میلیون ۲۳۰ هزار نفر و اتریش با جمعیت ۸ میلیون نفر است.

نکته قابل تامل دیگر در ضایعات کشاورزی میزان آبی است که با دور ریز محصولات از دست می‌رود. به گفته مسئولان وزارت جهاد کشاورزی سالانه ۹٫۳ میلیارد مترمکعب آب همراه با ضایعات کشاورزی هدر می‌رود. هدر رفت این میزان آب همراه با دور ریز محصولات کشاورزی در حالی است که برای کشور خشکی مانند ایران هر مترمکعب آب هم حیاتی است.

اما آنچه در این مقطع زمانی توجه به کاهش ضایعات کشاورزی را صدچندان می‌کند تشدید تحریم‌ها بر علیه کشور ما است چرا که تحریم‌ها می‌تواند امنیت غذایی و در نهایت امنیت ملی کشور را تهدید کند.

تشدید تحریم‌ها مواد اولیه تولید را گران و هزینه تمام شده را افزایش داده است، در این شرایط بخشی از هزینه تولید را می‌توان با بهبود بهره‌وری، افزایش کیفیت و کمیت جبران کرد. به این ترتیب غذای ۱۶ تا ۱۸ نفر به جای سرازیر شدن به سطل زباله وارد بازار می‌شود و در پی عرضه بیشتر قیمت‌ها نیز متعادل تر می‌گردد.

اما چه باید کرد؟

پاسخ این سوال را علی خان محمدی، عضو مجمع ملی خبرگان کشاورزی کشور در گفت و گو با خبرنگار اقتصاد آنلاین اینگونه بیان کرد.

وی گفت: در ایران عرضه مستقیم محصولات کشاورزی به بازار وجود ندارد و محصولات از مزرعه تا بازار فرایند طولانی را طی می‌کند.

خان محمدی با اشاره به تعداد بالای واسطه در ایران، اظهار کرد: در ایران حداقل پنج تا شش واسطه برای عرضه محصولات کشاورزی از مزرعه تا مصرف کننده وجود دارد در حالی که کشورهای توسعه یافته عرضه مستقیم و توسط تولید کننده یا حداکثر یک تا دو واسطه انجام می‌شود.

وی ادامه داد: موضوع دیگر در این زمینه نبود وسایل حمل و نقل مناسب برای انتقال محصولات کشاورزی به بازار است.

به گفته خان محمدی؛ انتقال محصولات کشاورزی معمولاً با خودروهای باربری انجام می‌شود که فاقد امکانات برای حفظ و نگهداری کیفی

محصولات هستند، ضمن اینکه برای انتقال برخی محصولات کشاورزی نیاز به دمای مناسب در هنگام حمل و استفاده از وسایل نقلیه یخچال دار است.

وی استفاده از وسایل حمل و نقل غیر جاده ای از جمله هوایی و دریایی را نیز برای انتقال محصولات کشاورزی ضروری دانست.

خان محمدی بی برنامه‌گی در توزیع و انتقال محصولات کشاورزی را عامل تاثیر گذار دیگر در کاهش کیفیت محصولات کشاورزی و افزایش دورریز آن‌ها برشمرد.

وی اضافه کرد: معمولا برنامه مشخص و مدیریت شده ای برای توزیع محصولات کشاورزی وجود ندارد. محصولات کشاورزی به دلیل فساد پذیری و افت کیفیت سریع باید در اسرع وقت و کوتاهترین زمان به دست مصرف کننده برسد بنابراین باید در دسترس ترین بازار مصرف را شناسایی و کوتاهترین مسیر را برای انتقال آن در نظر گرفت.

این کارشناس بخش کشاورزی فقدان انبار و سردخانه‌های مخصوص نگهداری محصولات کشاورزی را از دیگر مشکلات در این زمینه عنوان کرد.

خان محمدی تاکید کرد: وجود مشکلات متعدد در مراحل گوناگون ارسال محصول از مرحله برداشت تا مصرف تا حد زیادی ضایعات کشاورزی را در کشور ما افزایش می‌دهد.

عضو مجمع ملی خبرگان کشاورزی کشور راه اندازی زنجیره‌های تولید در بخش کشاورزی را راهکار کاهش ضایعات محصولات دانست.

خان محمدی گفت: زنجیره تولید می‌تواند علاوه بر کوتاه کردن فرآینده عرضه و حذف واسطه‌ها به کاهش ضایعات نیز در این مسیر کمک کند.

بر اساس این گزارش؛ همانطور که گفته شد میزان ضایعات کشاورزی و غذای دور ریز در ایران به حدی است که می‌تواند یک کشور گرسنه ۱۸ میلیون نفری را سیر کند. این حقیقت به تنهایی بسیار تلخ است، اما تلخ تر آن که ایران با این حجم از دور ریز محصولات کشاورزی و غذای در شرایط سخت تحریم که هر روز سفر تعداد بیشتر از اقشار کم درآمد جامعه به دلیل گرانی محصولات اساسی کوچک تر می‌شود، هیچ برنامه عملی برای کاهش دورریز محصولات کشاورزی و غذایی ندارد.